

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет філології та соціальних комунікацій
Кафедра української мови та методики викладання фахових дисциплін
Кафедра української літератури та компаративістики

Затверджено
вченою радою БДПУ
Протокол № 11
« 30 » березня 2017 р.
Голова вченої ради, ректор

_____
І.Т. Богданов

ПРОГРАМА
додаткової співбесіди

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 035 Філологія (Українська мова і література)

Бердянськ – 2017

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Зміст дисципліни	5
3. Питання до співбесіди.....	17
4. Критерії оцінювання	20
5. Список рекомендованої літератури.....	20

1. Пояснювальна записка

Відповідно до розділу VI «Організація і проведення конкурсу» Правил прийому до БДПУ в 2017 році для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю, використовуються результати додаткової співбесіди, за результатами якої приймається протокольне рішення рекомендувати / не рекомендувати вступника до складання фахового вступного випробування з фундаментальних і спеціальних дисциплін.

Мета додаткової співбесіди для вступу на здобуття ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) магістра: з'ясувати рівень наявних базових теоретичних знань вступників з метою допущення їх до фахового вступного випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література) на базі ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю.

Форма вступного випробування - співбесіда.

Співбесіда проводиться відповідно до програм додаткової співбесіди для конкурсного відбору при прийомі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, які затверджуються Вченою радою БДПУ.

Вступне випробування у формі співбесіди проводять члени фахової атестаційної комісії.

Члени фахової атестаційної комісії оцінюють правильність відповідей в аркуші усної відповіді (співбесіди), який по закінченню співбесіди підписується екзаменаторами та вступником.

Вступнику на співбесіді задають як найменше два питання відповідно до обраної для вступу спеціальності. Якщо члени комісії незадоволені відповідями вступнику додатково задають питання, поки не буде встановлений рівень знань абітурієнта.

Вимоги до відповіді абітурієнта

Під час співбесіди абітурієнт повинен показати:

- ґрунтовні знання основних розділів фахових дисциплін (українська мова та література);
- уміння формулювати визначення, обґрунтовувати їх;
- ілюструвати теоретичні положення достатньою кількістю прикладів;
- уміння здійснювати науково-дослідну роботу;
- встановлювати міжпредметні зв'язки.

Перелік дисциплін, що виносяться на додаткову співбесіду для спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література):

1. сучасна українська літературна мова;
2. стилістика української мови;
3. історія української літератури.

2. Зміст дисципліни

Українська мова

ВСТУП

Зміни у функціонуванні української мови у зв'язку з проголошенням незалежності України. Надання українській мові статусу державної.

Літературна українська мова і діалекти. Роль середньонадніпрянських (київсько-полтавських) говорів у формуванні сучасної української літературної мови.

Писемна й усна форми сучасної української літературної мови, їхня стильова диференціація. Поняття про колоритно-стильові різновиди української мови: урочистий, офіційний, ввічливий, фамільярний, жартівливий, інтимно-ласкавий.

Шляхи і тенденції розвитку української мови в період становлення незалежної України. Дискусійні погляди щодо походження української мови.

ФОНЕТИКА І ФОНОЛОГІЯ. ОРФОЕПІЯ

Фонетика української мови як учення про її звукову систему, про артикуляційні й акустичні характеристики звуків та закономірності їх сполучуваності.

Фізично-акустичний, фізіолого-артикуляційний і лінгвістичний (фонологічний) аспекти вивчення мовних звуків.

Поділ звуків на голосні і приголосні. Загальні умови творення голосних і приголосних звуків.

Фонологічна система сучасної української літературної мови. Поняття фонем, її функції. Інваріант і варіанти фонем. Артикуляторно-акустична класифікація голосних та приголосних української мови.

Позиційні модифікації голосних.

Позиційні і комбінаторні модифікації приголосних. Асиміляція і дисиміляція в системі приголосних (з історичними коментарями).

Чергування голосних та приголосних фонем при словотворенні й словозміні (з історичними коментарями).

Склад і складоподіл.

Основні риси української літературної вимови голосних, приголосних і груп приголосних.

ГРАФІКА І ОРФОГРАФІЯ

Особливості графіки сучасної української мови. Співвідношення між буквами українського алфавіту й фонемами сучасної української літературної мови. Вживання м'якого знака й апострофа.

Орфографія сучасної української літературної мови. Принципи українського правопису. Написання слів разом, окремо і через дефіс. Принципи вживання великої літери. Правопис слів іншомовного походження.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ. ЛЕКСИКОГРАФІЯ

Ознаки слова як мовної одиниці. Знакова природа слова. Лексичне значення слова. Типи лексичних значень слів: прямі, переносні, коннотативно зумовлені; фразеологічно обмежені й синтаксично зумовлені лексичні значення. Поняття лексеми. Багатозначні й однозначні слова.

Лексичні омоніми: повні і часткові. Омоформи, омофони, омографи. Відмінність омонімії від полісемії.

Синоніми: семантичні, стилістичні, семантико-стилістичні. Синонімічний ряд.

Антоніми. Контрарні, комплементарні, векторні антоніми. Однокореневі й різнокореневі антоніми.

Пароніми.

Лексика сучасної української літературної мови з погляду її походження. Споконвічна українська лексика. Слова іншомовного походження.

Лексика української мови з погляду сфер вживання. Загальноновживана і спеціальна лексика. Термінологічна лексика. Професіоналізми. Діалектизми. Жаргонна і арготична лексика.

Активна й пасивна лексика сучасної української літературної мови. Застаріла лексика: історизми, архаїзми. Неологізми: узуальні й okazіональні.

Стилістична диференціація лексики. Міжстильова й стилістично забарвлена лексика.

Фразеологічні одиниці в сучасній українській літературній мові, їхні основні типологічні ознаки. Класифікація фразеологізмів. Джерела фразеології. Прислів'я і приказки. Крилаті слова.

Словники, їхні основні типи. Характеристика найважливіших лексикографічних праць української мови.

СЛОВТВІР. МОРФЕМІКА. МОРФОЛОГІЯ

Морфемний склад слова. Основа слова і закінчення. Вільні і зв'язані основи. Поняття морфеми, морфа, аломорфа. Типи морфем (кореневі й афіксальні), їх характеристика. Історичні зміни в морфемній структурі слова (перерозклад, спрощення, ускладнення).

Словотвір як розділ мовознавчої науки. Твірне й похідне слово. Твірна основа. Словотворчі форманти. Способи словотворення в українській мові (морфологічні й неморфологічні). Словотвір іменників, прикметників, дієслів і прислівників.

Морфологія. Граматичне значення, граматична форма і граматична категорія.

Іменник, його значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Лексико-граматичні розряди іменників: власні й загальні іменники, конкретні й абстрактні іменники, матеріально-речовинні іменники, збірні іменники, іменники – назви істот і неістот.

Граматичні категорії іменника: категорія роду, категорія числа, категорія відмінка.

Поділ іменників на відміни та групи.

Особливості словозміни іменників I, II, III і IV відміни.

Іменники, що перебувають поза відмінами.

Прикметник, його значення, морфологічні категорії, синтаксична роль. Лексико-граматичні розряди прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників. Словозміна прикметників.

Числівник, його значення, основні граматичні ознаки. Функціональні розряди числівників: означено кількісні (власне-кількісні, збірні, дробові), неозначено-кількісні. Структурні розряди числівників. Особливості сполучуваності числівників з іменниками. Словозміна числівників.

Займенник, розряди займенників за значенням, їхня граматична характеристика.

Дієслово. Категоріальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль дієслова. Морфологічні категорії дієслова: категорія виду, способу, часу. Дієслова дійсного, умовного та наказового способів. Безособові дієслова.

Дієприкметник і дієприслівник як особливі форми дієслова. Специфіка дієслівних форм на *-но*, *-то* в українській мові. Інфінітив.

Прислівник. Значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль прислівників. Означальні й обставинні прислівники. Ступені порівняння означальних прислівників.

Службові частини мови в сучасній українській літературній мові: прийменник, сполучник, частка.

Вигук.

СИНТАКСИС

Основні синтаксичні одиниці: речення, словосполучення і мінімальні синтаксичні одиниці. Типи синтаксичних словосполучень у сучасній українській літературній мові.

Синтаксичні зв'язки у словосполученні та реченні: предикативний, сурядний, підрядний. Синтаксичні зв'язки і семантико-синтаксичні відношення.

Типи речень за структурою та комунікативним призначенням.

Просте двоскладне речення. Головні та другорядні члени простого двоскладного речення. Способи їх вираження.

Односкладні речення. Структурно-семантичні типи односкладних речень. Головний член односкладних речень.

Прості ускладнені речення. Речення з однорідними та відокремленими членами, вставними і вставленими словами та конструкціями.

Способи передачі чужого мовлення на письмі. Пряма, непряма і невласне пряма мова.

Складне речення, його типи, засоби зв'язку між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Структурно-семантичні типи складносурядних речень.

Складнопідрядне речення. Структурно-семантична класифікація складнопідрядних речень.

Складнопідрядні речення з кількома підрядними частинами, їх різновиди.

Безсполучникові складні речення, їх типи.

СТИЛІСТИКА

Основні стилі сучасної української літературної мови, історія їхнього становлення. Книжні стилі.

Науковий стиль, його різновиди. Загальна характеристика наукового стилю.

Публіцистичний стиль, його особливості, сфера використання.

Художній стиль. Характерні риси художнього стилю.

Офіційно-діловий стиль. Вимоги до нього.

Розмовно-побутовий стиль, його особливості.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Специфіка фольклору. Фольклористика як наука. Ліричні фольклорні жанри. Календарна обрядовість.

Походження терміна «фольклор», «широке» і «вузьке» розуміння терміна. Синкретичність, народність фольклору, його національна специфіка. Обсяг понять «фольклор України» і «український фольклор». Український фольклор як система регіональних традицій. Сільське середовище побутування фольклору. Фольклор автентичний і вторинний. Особливості побутування фольклору в міському середовищі. Специфіка фольклору (в порівнянні з художньою літературою): усність, колективність, анонімність, традиційність, варіативність, стереотипність, імпровізаційність. Фольклористика як наука, її предмет, завдання, методи, проблематика. Теорія фольклору та історія фольклору. Польова (збиральницька) і теоретична (інтерпретаційна) фольклористика. Фольклорний жанр, його визначення, ознаки. Класифікація фольклорних жанрів: провідні підходи. Система жанрів українського фольклору. Фольклорні жанри та їх класифікація. Поетика і художній метод фольклору. Мова фольклору. Загальна характеристика календарно-обрядових і соціально-побутових пісень. Тематика, зміст, образи народних балад і дум. Історичні пісні «Зажурилась Україна», «Чи не той то хміль».

«Слово о полку Ігоревім»: образи та художня специфіка. Історична основа «Слова о полку Ігоревім». Питання часу, місця написання та авторства твору. Образи «Слова о полку Ігоревім», засоби їх характеротворення. Жанр, ритміка, зображувально-виражальні засоби. «Слово о полку Ігоревім» (1185) – найвеличніша пам'ятка літератури Київської русі. Історія відкриття та видання. Найважливіші етапи вивчення «Слова». Історична основа твору. Літописні пам'ятки про похід Ігоря Святославича. Питання про автентичність «Слова». Проблема авторства та жанру твору. Композиція твору. Образи. Патріотизм «Слова». Художні особливості твору. Художні переклади та переспіви «Слова о полку Ігоревім».

Українська література пізнього середньовіччя: джерела, система жанрів.

Григорій Сковорода як видатний український філософ і письменник.

Загальна характеристика суспільно-політичних та філософських поглядів Григорія Сковороди. Художня творчість письменника як своєрідний перехідний етап від давньої до нової літератури. Вчення Сковороди про три світи. Ідея «сродної праці» як засобу досягнення людиною особистого щастя.

«Байки Харківські» як вираження суспільно-філософських та морально-етичних поглядів Григорія Сковороди: утвердження чесності, доброти, працьовитості, скромності, природного розуму, дружби людей, осуд жадоби,

багатства, чинів, високих титулів «Пчела і Шершень»).

Літературна спадщина Івана Вишенського в контексті епохи.

Світогляд письменника, його особливості. Провідні твори письменника, проблема їх поширення і впливу на українську культуру. Особливості стилю послань І. Вишенського. Історична основа, проблематика, образи «Послання до єпископів».

І.Котляревський як зачинатель нової української літератури. Жанрово-стильова та художня своєрідність поеми «Енеїда». Новаторство драматургії І.Котляревського. Особливості композиції та характеротворення «Наталки Полтавки». «Енеїда» – перший твір нової української літератури. Жанр твору. Сюжет «Енеїди». Образи «Енеїди» в світлі проблем позитивного героя в сатирично-гумористичному творі. Різні точки зору на стильову домінуючу поему (явище бароко, класицизму, просвітительського реалізму). Поема як енциклопедія українських старожитностей та специфічна картина суспільних взаємовідносин в Україні кінця XVIII ст.

«Наталка Полтавка». Новаторство драматурга. Соціально-побутовий характер конфлікту п'єси. Життєва основа драми. Полемічна спрямованість. Народність твору. Життєва переконливість дійових осіб, майстерність їх індивідуалізації. Художня досконалість твору. Історико-культурне значення драми.

Становлення нової української прози. Творчість Г.Квітки-Основ'яненка як явище просвітительського реалізму. Тематично-жанрові групи української прози Г. Квітки-Основ'яненка. Психологізм повісті «Маруся». Г.Квітка-Основ'яненко – основоположник художньої прози в новій українській літературі. Гуманістичний ідеал просвітительського реалізму в українських повістях та оповіданнях Г.Квітки-Основ'яненка. Особливості художнього методу письменника. Концепція позитивного героя.

Реалістично-сентиментальна проза Г.Квітки-Основ'яненка «Маруся». Психологізм повісті, розкриття душевного світу героїв. Певна ідеалізація селянського побуту. Гармонія у змалюванні людських настроїв і картин природи. І.Франко про Г.Квітку-Основ'яненка як творця «людової повісті», одного «з перших того роду творців у європейських письменствах».

Періодизація творчості Т.Шевченка. Жанрово-тематичне розмаїття, стильові особливості творів раннього періоду (балади, соціально-побутові поеми, драма «Назар Стодоля»). Історична основа, актуальність проблематики поеми «Гайдамаки». Історія дослідження життя і творчості Тараса Шевченка. Становлення поета. Традиції попередньої української літератури й новаторство. Критика про перші видання творів Шевченка («Кобзар», 1840). Лірика раннього періоду, її мотиви, жанри, образи, органічний зв'язок з усною народною творчістю. Новаторство Шевченка в жанрі балади. Художня майстерність творів цього жанру. Шевченкові балади у фольклорному та світовому контексті.

Життєва основа змісту соціально-побутових поем Т.Шевченка, соціальний характер конфлікту, новий герой. Ідейно-тематичне спрямування поеми «Катерина», життєва основа сюжету. Символічний характер головного образу. Проблематика поеми «Мар'яна-черниця», своєрідність її композиції,

образна система, особливості вірша.

Романтичне зображення боротьби козацтва проти турецько-татарських поневолювачів («Іван Підкова», «Гамалія»), оспівування героїки народного повстання проти польсько-шляхетського гніту («Тарасова ніч»). Історичні джерела та літературний генезис поеми «Гайдамаки». Злободенність проблематики, новизни порушеної теми. Традиції у змалюванні гайдамаків і підхід Шевченка в цьому плані. Ідейна концепція твору. Жанрова своєрідність твору, особливості його композиції, характер зображення образів-персонажів (Ярема, Залізник, Гонта, Оксана, кобзар). Особливості стилю, вірша.

Зв'язок із суспільним життям, традиціями української драматургії перших десятиріч XIX ст. (творчість І.Котляревського, Г.Квітки-Основ'яненка). Особливості творчого методу Шевченка-драматурга. «Назар Стодоля» як історично-побутова драма. Конфлікт твору, образи дійових осіб, характер їх художнього розкриття. Особливості композиції.

Розвиток української прози середини XIX ст.: жанрово-тематичне багатство. Новаторство П.Куліша у створенні жанру історичного роману. Художній світ письменницької спадщини Пантелеймона Куліша

Біографічні відомості про автора. Особливості світогляду письменника. Хутірська філософія. Питання періодизації творчості. Прозовий доробок: тематика, жанрові різновиди, образи. Особливості жанру історичного роману Пантелеймона Куліша «Чорна рада». Вальтерскотівські традиції у творі. Образна система роману. Композиційні особливості. Жанрові модифікації малої прози письменника.

Місце реалізму в творчості письменників 40 – 60-х років XIX ст. «Народні оповідання» Марка Вовчка як якісно нове явище в українській прозі. Новаторство прози Марка Вовчка.

Питання авторства Марка Вовчка в літературознавстві. Мала проза Марка Вовчка українською мовою: специфіка оповіді, образ оповідача, художня специфіка. Марко Вовчок – продовжувачка традицій попередників (Г. Квітка-Основ'яненко, М. Гоголь, Т. Шевченко). «Народні оповідання» Марка Вовчка як якісно нове явище в українській прозі: проблематика; образ жінки-трудівниці; гнівний осуд кріпосництва. Народність художніх засобів оповідань

Твори романтично-баладного характеру, їх художні особливості. Поетика українських повістей письменниці. Жанри й тематика творів Марка Вовчка російською мовою. Творчість Марка Вовчка російською мовою, її тематично-художня специфіка. Формування принципу художнього психологізму у прозі Марка Вовчка. Значення творчості Марка Вовчка для розвитку української літератури.

Українська драматургія в середині XIX століття. М.Костомаров – зачинатель української історичної драматургії. Перші українські трагедії «Сава Чалий» і «Переяславська ніч». Особливості драматургії Пантелеймона Куліша. Драматичні твори Юрія Федьковича.

М.Костомаров – зачинатель української історичної драматургії. Перші українські трагедії «Сава Чалий» і «Переяславська ніч». Фольклорна основа драми «Сава Чалий», часове зміщення й довільне трактування історичного факту.

Історизм твору «Переяславська ніч»; висунення на перший план особистої драми закоханих романтизованих героїв. Перший у новій українській літературі образ мужньої жінки-патріотки.

Особливості драматургії Пантелеймона Куліша. Драматична трилогія як відображення історіософських поглядів письменника. Значення перекладацької спадщини, літературно-критичної і видавничої діяльності письменника.

Драматичні твори Юрія Федьковича.

Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я». Основні віхи життя І. Нечуя-Левицького. Творчість письменника – новий імпульс розвитку української літератури. Загальна характеристика творчості. «Кайдашева сім'я» – соціально-побутова повість-хроніка. Реалізм твору, сучасна (вічна) актуальність проблеми батьків і дітей. Українська ментальність, гуманістичні традиції народного побуту й моралі. Утвердження цінностей національної етики засобами комічного.

Розвиток українського роману у другій половині XIX ст.: жанрово-тематичне багатство. Новаторство Панаса Мирного у створенні жанру соціально-психологічного роману. Проблематика, жанрова своєрідність композиційно-сюжетно структура, система образів роману Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні».

Життєвий і творчий шлях. Суспільно-політичні та літературно-естетичні погляди. Творче продовження традицій попередників «Хіба ревуть воли, як ясла повні?..» Панаса Мирного як соціально-психологічний роман. Проза Панаса Мирного 80 – 90-х рр. XIX ст.: проблематика, ідейно-тематичне спрямування, образи.

Іван Карпенко-Карий (Іван Тобілевич). Творча біографія драматурга. Гострота сатири у п'єсі «Сто тисяч». «Хазяїн» як зразок сатиричної комедії соціального змісту. Оригінальність Івана Карпенка-Карого як комедіографа. Естетичні погляди Івана Карпенка-Карого, втілені у діалогії.

Іван Франко. Життєвий і творчий шлях митця. Світогляд, літературно-естетичні погляди. Періодизація поетичної творчості: лірика «молодечого романтизму»; поезія пророцтва й бунту; філософія «болю існування»; трансцендентність художнього слова; поезія духовної катастрофи.

Проблематика поеми «Мойсей»: реалізація мотиву неволі і виходу з неволі; паралель «стародавній Ізраїль – Україна»; художнє розкриття причини трагедії Мойсея. «Пролог» до поеми та його спрямування. Образ «цілого чоловіка» у філософських поемах Івана Франка. Проблема «вождя для народу» та її вирішення у філософських поемах Івана Франка.

Ідейно-тематичне багатство новелістики М.Коцюбинського. Поєднання реалізму та імпресіонізму в повісті «Тіні забутих предків». Багатство міфопоетичного світу в повісті «Тіні забутих предків». Творчий підхід у використанні фольклору, міфології у повісті «Тіні забутих предків».

Провідні мотиви та стилеві особливості лірики Лесі Українки. Жанрово-тематичне багатство, філософська, національна та морально-етична проблематика драматургії Лесі Українки («Лісова пісня»). Утвердження ролі художнього слова як зброї у визвольній боротьбі народу. Заклик до визвольної боротьби («Contra spem spero»). Утвердження духовно багатого творчого життя

людини в драмі-феєрії «Лісова пісня». Жанрові особливості, тип конфлікту драми, фольклорні джерела та образна система. Філософська ідея вірності високим ідеалам.

Філософська, феміністична, морально-етична проблематика повістей О.Кобилянської («Земля», «У неділю рано зілля копала»). Психологічна характеристика героїв. Проблематика повісті «Земля». Тема трагічного становища селянства, обездоленого і залежного від влади землі. Відповідність авторської концепції, вираженої в образній формі, історичній правді, історичній тенденції свого часу. Філософський зміст твору «В неділю рано зілля копала». Модифікація фольклорних образів. Оригінальне психологічне трактування драматичного конфлікту народної пісні. Глибока психологізація вчинків героїв повісті; поетизація краси почуттів, піднесених до рівня високої трагедії.

Василь Стефанник. Здобутки українського експресіонізму.

Період творчих шукань. Новаторство письменника. «Камінний хрест» – психологічне розкриття теми еміграції. Історична основа твору. Сюжетно-композиційні особливості. Трагічна подія – композиційний центр новел Стефанника. Драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображуваного. Багатозначність символічних образів. Ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з полем, рідною землею. Останній танець Івана Дідуха перед від'їздом із села як символ трагізму і розпачу прощання з рідним краєм.

Література ХХ ст.

Загальна характеристика поезії П. Тичини. Поетика збірок 20-х років. Своєрідність індивідуального стилю. Зміни естетичних орієнтирів у 30-х роках.

Творчість Володимира Сосюри: Патріотичні та інтимні мотиви творів поета. Щирість його ліричного самовираження. Образ України, ідея нерозривної єдності людини з рідною землею, алегоричність образів («Сад»). Патріотичний пафос поезії «Любіть Україну!».

Розвиток психологічної прози в українській літературі 1920-х рр. Жанрово-стильові особливості, проблемно-тематичне коло новелістики Григорія Косинки («За земельку», «На буряки», «Мати», «Політика», «Змовини», «У хаті Штурми»). Синтез лірико-імпресіоністичної та реалістичної манер письма. «Сибірські новели» Бориса Антоненка-Давидовича – художній документ епохи, пристрасний протест проти тоталітаризму. Валер'ян Підмогильний – майстер психологічного реалізму в українській прозі 20-х рр. ХХ ст. Жанрово-стильові особливості, проблемно-тематичне коло новелістики митця («Син», «Собака», «Проблема хліба», «Історія пані Ївги», «Старець», «В епідемічному бараці»). Новаторство письменника у створенні жанру проблемно-філософського роману («Місто»).

Юрій Яновський «Подвійне коло». Творча біографія митця. Романтичність світовідчуття і стилю. Історична правда, життєві реалії як поштовх до художнього узагальнення. Умовність зображення («Подвійне коло»), ідея протиставлення загальнолюдських вартостей класовим. Проблема розпаду роду, родини як трагедія народу. Ідея нетлінної вартості національних основ буття, спадковості поколінь, духовної пам'яті, вірності.

Творчість Миколи Хвильового: жанри, проблеми, стильові особливості. Життєвий і творчий шлях. Провідна роль у літературному житті 20-х років. Романтичність світобачення. Тематичне і стильове розмаїття його прози. «Я (Романтика)» – новела про добра і зло в житті та в душі. Проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і обов'язком.»

Новаторський характер драматургії Миколи Куліша. Біографічні відомості. Художні особливості творчості М. Куліша раннього періоду творчості. Інтертекстуальність як важлива риса творчості М.Куліша.

Жанрово-тематичне багатство сатиричної спадщини Остапа Вишні. Новаторство письменника у створенні жанру усмішки. Ідейно-художня своєрідність «сільських», «закордонних», «мисливських» та інших усмішок. Майстерність засобів комічного зображення дійсності.

Жанрово-тематичне розмаїття сатиричної спадщини (памфлети, фейлетони, гуморески, оповідання, новели, пародії, нариси, мемуари). Новаторство митця у створенні жанру усмішки, її особливості: м'який гумор, влучність, дотепність, іронічність, обов'язкова присутність «всюдисущого автора» – усміхненого, іронічного, проникливого (в ліричних відступах, окремих репліках оповідача). Утвердження засобами «позитивного гумору» народної моралі, ідеалів добра. Тематичне багатство та художня довершеність усмішок Остапа Вишні (сільських, кримських, закордонних, автобіографічних, мистецьких, мисливських та ін.). Особливості індивідуального стилю творів Остапа Вишні. Провідні засоби творення комічного. Словесні, ситуаційні і словесно-ситуаційні засоби гумору.

Олександр Довженко – письменник і кінорежисер. Новаторство митця у створенні жанру кіноповісті. Актуальність національної та морально-філософської проблематики у кіноповідях «Україна в огні», «Зачарована Десна» та у «Щоденнику». Новаторство митця у створенні жанру кіноповісті. Синтез художньої літератури і засобів кіномистецтва: модифікація класичної повісті, у якій є традиційний сюжет і розкриття характерів, монтаж окремих епізодів і картин, вирішальна роль кадру, докладно описаного епізоду-картини, детальна розробка діалогу, увага до кольорів, переміщення просторових і часових площин.

Проблемно-тематичне коло «Щоденника» – своєрідного літописа історії війни, справжньої енциклопедії страждань українського народу – і водночас складного філософсько-літературного твору. Гнівне викриття тоталітаризму, державного ладу антинародного СРСР, злочинної КППС, гнилої системи керівництва червоної армії, закріпаченого українського села. Зображення денационалізованого учительства, низького рівня так званої радянської культури, насильства соцреалізму над мистецтвом, свавілля над його творцями, згубні наслідки русифікації. Роздуми про національну історію, її уроки; проблеми національної самосвідомості, історичної пам'яті, виховання молоді, становища вчителя. О.Довженко – спадкоємець традицій Т.Шевченка.

Андрій Малишко «Пісня про рушник». Відомий український поет і його пісні, що стали народними. Патріотичні почуття, найвищі духовні цінності в них. Художні засоби донесення до читача ідей патріотизму, гуманізму, історичної пам'яті. Ліризм поезій А. Малишка.

Твори українських письменників-емігрантів. Художнє осмислення теми

голодомору у творчості Уласа Самчука («Марія»), Василя Барки («Жовтий князь»). Трансформація біблійних мотивів та образів. Жанрова специфіка творів, їх стильові особливості. Роман «Марія» – трагічний життєпис українського селянства в добу тоталітаризму. Жанрові особливості твору (роман-хроніка, художня агіографія). Побудова роману в манері художнього життєпису святих і подвижників християнської церкви (агіографічний жанр). Три частини роману – хронологічне відображення основних етапів страдницького життя головної героїні – Марії («Книга про народження Марії», «Книга днів Марії», «Книга про хліб»). Філософська система духовності українського селянства (Бог, земля, праця, рід, честь). Морально-етична проблематика.

Художнє осмислення трагедії голодомору в романі В.Барки «Жовтий князь». Життєва основа твору. Жанрова своєрідність (сімейна хроніка, роман-мартиролог). Багатоплановість і композиційні особливості роману. Основні ідейно-тематичні лінії твору: реалістичне змалювання трагедії голодомору, психічний стан людини в умовах голоду на рубежі смерті, метафізичне (духовне) пояснення буттєвих, апокаліптичних процесів у суспільстві. Трагічна доля родини Катранників.

Проза І.Багряного – художній документ тоталітарної епохи. Показ духовної незламності «багрянівської людини» в романах і повістях («Сад Гетсиманський», «Тигролови», «Огненне коло»). Художня трансформація біблійних мотивів та образів. Майстерність неоромантичної поезики творів. Автобіографічний зміст творів. Жанрово – тематичне багатство прози митця (романи: «Тигролови», «Сад Гетсиманський», «Людина біжить над прірвою», повісті: «Огненне коло», «Маруся Богуславка», «Буйний вітер»). Автобіографічність, наскрізний гуманістичний пафос прозового доробку, його життєствердний мотив. Неоромантизм індивідуального стилю, образи-символи, фольклорні засоби поезики. Сильний тип української людини – головний герой прози І.Багряного. Поняття «багрянівська людина». Екзистенційна тенденція у його творах. Своєрідність стилю І.Багряного-прозаїка. Емоційно напружений, експресивний, високохудожній стиль творів митця.

Євген Маланюк. Коротко про письменника. Художнє осмислення буттєвих проблем, ностальгічні мотиви, філософічність поезій одного з «пражан».

Українське шістдесятництво: суспільно-естетична природа, витoki і наслідки. Національна, гуманістична та патріотична ідея та її художнє втілення у поезії В.Симоненка. Жанрово-тематичне розмаїття сатиричної спадщини митця. Синтез романтизму та неонародництва як визначальні риси світовідчуття поета. Демократизація суспільного життя у добу «хрущовської відлиги» – світоглядне підґрунтя шістдесятницького руху. Основні риси другого етапу ренесансу в українській літературі 60-х років ХХ століття. Дискусії навколо поняття «шістдесятництво» в літературознавстві. Світоглядні ідеї шістдесятників, неонародницькі тенденції в їх творчості.

Неонародницькі тенденції в поетичній творчості В.Симоненка: переконаність у суспільному призначенні літератури. Гуманістичне спрямування поезії. В.Симоненко – поет національної ідеї. Суперечливість образу України.

Іван Драч «Балада про соняшник».

Невтомний шукач нового змісту і нової форми поезії. Переосмислення жанру балади. «Балада про соняшник» – поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості. Символічність образу соняшника, сонця. Висока вартість нетлінних скарбів людської душі – щедрості, доброти.

Дмитро Павличко «Два кольори». Основні відомості про поета, перекладача. Громадянські мотиви лірики. Образно-притчевий зріз часу, історії народу, проблеми нації, окремої людини. Пісенна лірика поета, її популярність.

Ліна Костенко. Художнє утвердження духовних та історичних цінностей українського народу в романі «Маруся Чурай». Мужня життєва позиція Л.Костенко у «застійну» добу: відсутність конформізму, «внутрішнього цензора», будь-якої заідеологізованості.

Роман «Маруся Чурай» – енциклопедія духовного життя України ХУП століття. Історична основа та фольклорні джерела твору. Жанрово-композиційні особливості. Утвердження безсмертя українського народу та його пісні. Морально-етична проблематика твору.

Творчість Олесь Гончара як явище лірико-романтичної стильової течії у прозі 60-80-х років. Проблематика романів Олесь Гончара «Людина і зброя», «Собор», «Твоя зоря». Трагедія життя і таланту Григора Тютюнника у добу тоталітаризму. Художня майстерність психологічної новелістики прозаїка. Рис неореалістичного стилю. Актуальність проблематики у «малій» прозі митця. Мистецтво психологічного аналізу світу дитинства у творчості Григора Тютюнника.

Творчість Григора Тютюнника як явище неореалістичної прози в українській літературі ХХ ст. Продовження традицій у створенні жанру психологічної новели. Особливості «тютюнниківського» стилю. Творчий внесок Гр.Тютюнника в розвиток української психологічної новели. Жанрові особливості новелістики митця. Несправедлива критика і замовчування творів Гр. Тютюнника за «асоціальність», відсутність «актуальних проблем і героїв» у «застійний період». Поетизація кохання як найвищого злету людських почуттів («Три зозулі з поклоном»). Художня майстерність психологічної деталі та подробиці, «ліплення» героїв виключно засобами мови. Гр.Тютюнник – представник психологічного реалізму в українській прозі ХХ сторіччя.

Філософські та художні виміри «естетики страждання» Василя Стуса (збірки «Зимові дерева», «Свіча в свічаді», «Веселий цвинтар», «Палімпсести», «Дорога болю»). Амбівалентність образу України – «рідної чужини» – в поезії В.Стуса. Трагічна доля поета в добу тоталітаризму. Огляд поетичних збірок («Птах душі», «Зимові дерева», «Веселий цвинтар», «Палімпсести», «Дорога болю»). Внутрішня суперечливість образу України – «рідної чужини», його фольклорні та літературні джерела («На колимському морозі калина», «За літописом Самовидця», «Яка нестерпна рідна чужина», та ін.). Естетична та експресивна функція біблійних образів у ліриці В.Стуса («Господи. Гніву пречистого», «Немає Господа на цій землі» та ін.). Екзистенційна ідея «трагічного стоїцизму» в поезії В.Стуса. Образ ліричного героя: мотиви самоти, «самособоюнаповнення», «невгнутої чесності». Символіка художнього часопростору тюремної лірики («Уже Софія відструменіла», «Весь обшир мій –

чотири на чотири», «Тюремних вечорів смертельні алкоголі» та ін.). Сильові особливості лірики В.Стуса: ускладнена метафорична образність, експресивність вислову, герметизм та ін.

Сучасна «молода» українська література. Історико-культурна картина літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст. (на шляху до нового відродження). З'ява нового літературного покоління. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років, його риси. Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «ЛуГоСад» та ін.). Утворення АУП (Асоціації українських письменників). Література елітарна і масова. Сучасні часописи та альманахи.

Сучасна поезія. Поліфонічність ліричних голосів, присутність різних стильових тенденцій (Л. Талапай, П. Мов-чан, Б. Нечерда, В. Герасим'юк, І. Іов, І. Малкович, В. Махно, О. Лишега, Н. Дзюбенко, А. Мойсієнко, І. Андрусяк та ін.). Постмодерністський калейдоскоп сучасного світу: гра зі словом, образом, «чужим» текстом тощо, стильовий і тематичний еkleктизм, наскрізна іронічність. Ігор Римарук. «Різдво», «Зірка», «Обнови» Болісні роздуми про місце людини у складному сучасному світі, про важливість збереження вічних цінностей, себе в час апокаліпсису. Група Бу-Ба-Бу Юрій Андрухович. «Пісня мандрівного спудея», «Казкар», «Астролог», «Балада повернення» Віктор Неборак. «Сад», «Генезис літаючої голови», «Гра»

Олександр Ірванець. «До французького шансон'є», «Тінь великого класика» латажність, карнавальна рефлексія як своєрідний захист художньої свідомості від суспільних катаклізмів переходової доби. Підсвідоме відбиття цієї доби.

Василь Слапчук. «Місто», «Село», «Глумачення поезії»

«Багата уява, чутлива совість і висока духовність» поета. Поетичні медитації як вияв індивідуального модерного погляду на «вічний» (традиційний) світ.

Сергій Жадан. «Музика, очерет...», «На цьому майдані...», «Тут, певно, колись було море...» Образне осмислення стоїчних, духовно наповнених відчуттів сучасної людини на тлі вихолощеного буття.

Сучасна проза. Її пошуковість, експериментаторство. Сучасний світ, людина у міфологіях, відчуттях, рефлексіях, в ігровому полі авторської уяви, іронії, гротеску. Поєднання різних стильових тенденцій, конкретики сучасного життя з універсальністю часопростору (проза Ю. Андруховича, О. Ульяненка, В. Медведя, Є. Пашковського, Ю. Іздрика, В. Діброви, Є. Кононенко, С. Процюка, Ю. Гудзя та ін.)

Галина Пагутяк. «Ранок без вечора», «Потрапити в сад», «Душа метелика» Узагальнююча візія сучасного світу в новелах письменниці. Впевнений наголос на духовності, внутрішніх гуманних потенціях людини. Витончена, прихована гра уяви, фантазії зі звичними, буденними епізодами як модерністичне розгортання наскрізної метафори. Притчевість, філософічність новелістики письменниці.

Оксана Забужко. «Казка про калинову сопілку»

Вічні філософські категорії життя і смерті, добра і зла, любові й ненависті крізь призму оновленого міфу про двох сестер, втіленому в українській народній казці «Про вбиту сестру і калинову сопілку».

Тарас Прохасько. «Від чуття при сутності» (фрагмент) Відчуття життя, буттєвої присутності як об'єкт художнього відтворення. Філософія часу, миті, вічності. Ідея самотності як блага існування особистості.

4. Питання до співбесіди

Українська мова

1. Українська мова – державна мова України. Розділ науки про мову. Стили сучасної української літературної мови.
2. Звуки мови і мовлення. Співвідношення звуків і букв. Система голосних і приголосних звуків.
3. Орфографія і її принципи. Позначення м'якості приголосних на письмі. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа.
4. Правопис слів іншомовного походження. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова.
5. Омоніми. Синоніми. Антоніми.
6. Поняття про фразеологізми. Типи фразеологічних одиниць.
7. Лексикографія. Типи словників.
8. Основа слова і закінчення. Значущі частини слова.
9. Іменник як частина мови. Розряди іменників за значенням.
10. Рід іменників. Число іменників. Відмінок іменників. Поділ іменників на відміни. Незмінювані іменники. Творення іменників.
11. Прикметник як частина мови. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні та короткі форми прикметників.
12. Числівник як частина мови. Прості, складні і складені числівники. Відмінювання числівників.
13. Займенник як частина мови. Розряди займенників.
14. Дієслово як частина мови. Форми дієслова. Перехідні і неперехідні дієслова. Вид дієслова. Час дієслова. Дієслова I і II дієвідміни. Спосіб дієслова. Безособові дієслова.
15. Дієприкметник як особлива форма дієслова. Активні та пасивні дієприкметники.
16. Дієприслівник як особлива форма дієслова. Дієприслівниковий зворот. Вид дієприслівників. Творення дієприслівників.
17. Прислівник як частина мови. Ступені порівняння прислівників.
18. Прийменник як службова частина мови.
19. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.
20. Частка як частина мови. Розряди часток за значенням. Написання часток.
21. Вигук як особлива частина мови.
22. Речення. Види речень. Порядок слів у простому реченні.
23. Типи членів речення.
24. Односкладні речення. Означено-особові речення. Неозначено-особові речення. Узагальнено-особові речення. Безособові речення. Називні речення.
25. Загальна характеристика складного речення. Типи складних речень. Розділові знаки в складному реченні. Складні речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.

Українська література

1. Загальна характеристика перекладної та оригінальної літератури Київської Русі. Біблія як джерело сюжетів та образів у творчості українських письменників. Жанри літератури Київської Русі. «Слово о полку Ігоревім» як пам'ятка давньоруської духовної культури XII ст.: жанрові особливості, основні засоби характеротворення
2. Григорій Сковорода як видатний український філософ і письменник. Літературна спадщина митця. Ідейно-тематичні групи байок, їх художні особливості. Жанрово-тематичне багатство поезії Григорія Сковороди, її фольклорні джерела. Основні ідеї та положення філософських трактатів.
3. Іван Котляревський як зачинатель нової української літератури. Жанрово-стильова та художня своєрідність поеми «Енеїда». Новаторство драматургії Івана Котляревського. Особливості композиції та характеротворення «Наталки Полтавки» та «Москаля-чарівника».
4. Становлення нової української прози. Творчість Григорія Квітки-Основ'яненка як явище просвітительського реалізму. Тематично-жанрові групи української прози Григорія Квітки-Основ'яненка. Психологізм та сентименталізм повістей письменника. Художня своєрідність малої прози.
5. Розвиток жанру байки в українській літературі першої половини XIX ст. Жанрові різновиди та художні особливості байок Петра Гулака-Артемовського. Новаторство байок Євгена Гребінки.
6. Періодизація творчості Тараса Шевченка. Жанрово-тематичне розмаїття, стильові особливості творів раннього періоду (балади, соціально-побутові поеми, драма «Назар Стодоля»). Історична основа, актуальність проблематики поеми «Гайдамаки». Національна, філософська, морально-етична проблематика поем «Сон», «Кавказ», «І мертвим, і живим...».
7. Новаторство Пантелеймона Куліша у створенні жанру історичного роману.
8. Творчість Панаса Мирного. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?..» Панаса Мирного як соціально-психологічний роман.
9. Місце художньої прози в літературній спадщині Івана Франка. Жанрова різноманітність прозових творів. Соціальна злободенність повістей. Історична тема у прозі («Захар Беркут»). Проблемно-тематичне коло та стильові особливості поезії Івана Франка (збірки «Зів'яле листя», «З вершин і низин»). Актуальність проблематики філософських поем Івана Франка («Похорон», «Смерть Каїна», «Мойсей»).
10. Тенденції розвитку української драматургії другої половини XIX ст. Організація першого професійного українського театру. Жанрово-тематичне новаторство драматургії Марка Кропивницького, Михайла Старицького, Івана Карпенка-Карого. «Украдене щастя» Івана Франка як соціально-побутова психологічна драма.
11. Творчий внесок Михайла Коцюбинського в розвиток української прози. Проблемно-тематичне розмаїття новелістики Михайла Коцюбинського. Поєднання реалізму та імпресіонізму в повісті «Fata Morgana». Міфопоетика повісті «Тіні забутих предків»: художня трансформація язичницьких вірувань

гуцулів.

12. Експресіонізм як стильова домінанта творчості Василя Стефаника (новели «Діточа пригода», «Новина», «Камінний хрест», «Виводили з села», «Стратився»).
13. Провідні мотиви та стильові особливості лірики Лесі Українки. Жанрово-тематичне багатство, філософська, національна та морально-етична проблематика драм «Лісова пісня», «Одержима», «Камінний господар», «Кассандра» та ін.
14. Риси модернізму у творчості Ольги Кобилянської. Інтелектуалізм у художній прозі письменниці (повісті «Людина», «Царівна»). Проблематика повісті «Земля». Оригінальне потрактування фольклорного сюжету у повісті «В неділю рано зілля копала...». Феміністична спрямованість прози Ольги Кобилянської.
15. Драма життя Миколи Хвильового. Проблематика та стильові особливості новелістики («Мати», «Я/Романтика» та ін.). Майстерність засобів психологічної характеристики персонажів.
16. Рання лірика Павла Тичини – новаторське явище в українській поезії (збірки «Сонячні кларнети», «Замість сонетів і октав», «Плуг», «Вітер з України»). Особливості поезики митця.
17. Творчий внесок Миколи Куліша у створення репертуару українського модерного театру ХХ ст. Жанрове розмаїття та художня своєрідність драматургії Миколи Куліша («Мина Мазайло», «Патетична соната», та ін.).
18. Жанрово-тематичне багатство сатиричної спадщини Остапа Вишні. Новаторство письменника у створенні жанру усмішки. Художня своєрідність «сільських», «закордонних», «мисливських», «кримських», «автобіографічних» та інших усмішок. Основні засоби комічного відображення дійсності.
19. Олександр Довженко – письменник і кінорежисер. Новаторство митця у створенні жанру кіноповісті. Актуальність національної та морально-філософської проблематики у кіноповістях «Україна в огні», «Зачарована Десна». «Щоденник».
20. Проза Івана Багряного – художній документ тоталітарної епохи. Показ духовної незламності «багрянівської людини» в романах і повістях («Сад Гетсиманський», «Тигролови», «Огненне коло») їх автобіографічний зміст.
21. Тема голодомору в українській еміграційній прозі ХХ ст. Романи «Марія» Уласа Самчука, «Жовтий князь» Василя Барки: жанрово-композиційна своєрідність, проблематика, система персонажів. Роль біблійних мотивів у розкритті ідейного задуму творів.
22. Українське шістдесятництво: суспільно-естетична природа, витоки і наслідки. Філософія покоління шістдесятників як «публічна свідомість». Світоглядні засади шістдесятників. Національна ідея та її художнє втілення у поезії Василя Симоненка.
23. Періодизація постмодерного періоду в сучасній українській літературі. Своєрідність постмодерністської естетики в романах Юрія Андруховича («Рекреації», «Перверзія», «Московіада»). Специфіка розкриття внутрішнього світу героїв у романах «Воццек», «Подвійний Леон» Юрка Іздрика.

24. Сильові течії у сучасній українській поезії (традиційна, модерна, авангардистська), їх естетичні засади та представники. Основні риси поетики неоавангардистських груп («Бу-Ба-Бу», «Пропала грамота»). Дискусії в літературознавстві навколо неоавангардизму. Авангардистські пошуки в поетичній творчості Юрія Андруховича, Віктора Неборака. Необарокові риси їх поезії.
25. Українська жіноча проза кінця ХХ – початку ХХІ ст. Нова концепція особистості жінки. Морально-етична та гендерна проблематика прози Євгенії Кононенко, Оксани Забужко. Проблематика, жанрова своєрідність прози Марії Матіос.

4. Критерії оцінювання співбесіди

Вступнику на співбесіді задають як найменше два питання відповідно до обраної для вступу спеціальності. Якщо члени комісії незадоволені відповідями вступнику додатково задають питання, поки не буде встановлений рівень знань абітурієнта. За згодою членів комісії знання абітурієнта, які він показує на співбесіді можуть бути оцінені як незадовільні, задовільні, добрі, відмінні.

Якщо вступник розкриває питання на 0...25 % – оцінка «незадовільно»; на 26...50 % – «задовільно»; на 51...75 % – «добре»; на 76...100 % – «відмінно».

Якщо вступник отримав оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», то його рекомендують до складання фахового вступного випробування з фундаментальних і спеціальних дисциплін.

Якщо вступник отримав оцінку «незадовільно», то його не рекомендують до складання фахового вступного випробування з фундаментальних і спеціальних дисциплін.

Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові в день її проведення.

Особи, які за наслідками співбесіди не рекомендовані до складання фахового вступного випробування з фундаментальних і спеціальних дисциплін, відсторонюються від участі в конкурсному відборі при прийомі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю.

5. Список рекомендованої літератури

Українська мова

1. Бойко В.М. Граматика української мови: Морфеміка. Словотвір. Морфологія : навч. посіб. / В.М. Бойко, Л.Б. Давиденко. – К. : Академвидав, 2014. – 248 с.
2. Горпинич В.О. Морфологія української мови : Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : ВЦ "Академія", 2004. – 336 с.
3. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П. Грищенка. – К.: Вища школа, 1997. – 494 с.
4. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я.Плющ. – К.: Вища школа, 2000. – 430 с.

5. Сучасна українська мова / За ред. О.Д. Пономарева. – К.: Либідь, 2001. – 400 с.
6. Сучасна українська мова: Вступ. Фонетика / За ред. І.К.Білодіда. – К.: Наукова думка, 1971. – 436 с.
7. Сучасна українська мова : Синтаксис / За ред. І.К.Білодіда. – К.: Наукова думка, 1972. – 515 с.
8. Сучасна українська мова : Лексика і фразеологія / За ред. І.К.Білодіда. – К.: Наукова думка, 1970. – 438 с.
9. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А.К. Мойсеєнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. – К. : Знання, 2010. – 270 с.
10. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія. – К.: ВЦ “Академія”, 2006.

Українська література

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI – XVIII ст. : навч. посіб. / П.В. Білоус. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 424 с.
2. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О.Д. Гнідан. – К.: Либідь, 2005. Кн. 1. – 624 с.
3. Історія української літератури XX ст.: У 2-х кн. / За ред. В. Дончика.- К.:Либідь,1998.–Кн.2.–453с.
4. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 568 с.
5. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінця XIX – поч. XXI ст. : підручник: у 10 т. / Юрій Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2013 – Т. 1., 2013 – Т. 2.
6. Українське слово. Хрестоматія української літератури XX ст.: У 4-х кн./ Упор. В. Яременко.–К., 1994.–Т.1., 1994.–Т.2., 1994.–Т.3., К.,1996.–Т.4.
7. Гроно нездоланих співців. Літературні портрети укр. письменників XX ст. / Навч. посібн. для вчителів / Упор. В. Кузьменко.-К.: Укр. письм., 1997.– С. 266–283.
8. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури. – К.: Академвидав, 2006. – 500 с.
9. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова»: монографія / Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського; за заг. ред С.В. Підпригори. – Миколаїв: Іліон, 2014. – 306 с.
10. Історія української літератури: XX – поч. XXI ст. : навч. посіб. : у 3 т. / [В.І. Кузьменко, О.О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін.] ; за ред В.І. Кузьменка. – К.: Академвидав, Т.1. – 2013. – 592с.

Інформаційні ресурси

1. *Бібліотека Літера.* – Режим доступу : <http://ukrlitera.ru/>
2. *Бібліотека української літератури.* – Режим доступу : <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. *Електронна бібліотека української літератури.* – Режим доступу : <http://www.utoronto.ca/elul/>

4. **Ізборник.** Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/>
5. **Поетика:** Бібліотека української поезії. – Режим доступу : <http://poetry.uazone.net/>
6. **Українська шара.** – ЛІТЕРА–Електронна бібліотека. – Режим доступу : <http://litera-ua.livejournal.com/>
7. **Український центр:** освітньо-інформаційний ресурс. – Режим доступу : <http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>
8. **Чтиво.** – Електронна бібліотека. – Режим доступу : <http://chtyvo.org.ua/>
9. **EXLIBRIS:** українська електронна бібліотека : історія, публіцистика, художня література. – Режим доступу : <http://exlibris.org.ua/>